

Csoportdinamika- csoportfejlődés különbségei óvodai csoportokban

Group dynamics - differences of group development in nursery school groups

Szerző: **Fekete Anita**, Jászberényi Campus, Óvodapedagógia szak, III. évfolyam

Témavezető: Dr. Furcsa Laura főiskolai docens, Eszterházy Károly Egyetem, Jászberényi Campus, Társadalomelméleti Tanszék

A téma választásához elsősorban nem aktualitást fogalmaznék, mert véleményem szerint örökérvényű téma a közösség, valamint az azon belüli események. Számomra azért volt fontos, mert óvodai közösség „építéséhez” összefoglaló iránymutatást nem leltem. A tervezett célkitűzésem a kutatással az volt, hogy a fellelt szakirodalom mentén és azon keresztül a jövőbeni munkámhoz alapot szerezzek ezen a területen is. A közösségi alapozás „módszertanának” igényét a szociálpszichológiai kurzus inspirálta és ébresztette fel bennem. Remélem ebből a kutatásból más kezdő óvodapedagógusok is tudnak majd meríteni.

A család után a gyermekeknek, az óvoda az első nagy szocializációs élményeinek színtere. Ugyan a másodlagos szocializáció legfontosabb közvetítőjének az iskolát tekintik, de manapság, amikor az óvoda a 3. életévtől kötelező, emiatt a gyermek már az ideje nagy részét az óvodában, a családtól távol tölti. Számomra nagy felelősséget jelent a fejlődő gyermekekre, a kiforratlan alakuló személyiségükre való hatás gyakorlása. Nagyon fontos, hogy az óvodában milyen alapokat kapnak és milyen élményeket szereznek a későbbiekre.

A kutatásom központi szaktekintélye Mérei Ferenc. Munkásságából megszületett eredményei képezik a dolgozatom gerincét. Ehhez a gerinchez kapcsolódik még sok más szakirodalom is, melyek feltárása alapján a kutatásban alkalmazott bevont módszerek szempontjainak összeállításakor figyelembe is vettem.

A longitudinális megfigyeléseket 3 óvodai csoportban végeztem. Emellé, a további elemzéshez, a szubjektivitás elkerülését is fenntartva a csoportokban dolgozó óvodapedagógusokkal strukturált interjúkat készítettem.

A dolgozat végéhez érve elmondhatom, hogy az óvodai csoportok fejlődését nehéz lett volna bármelyik fokon is elhelyezni, hiszen a legtöbb fázis az intézményes és mesterséges jellegből adódóan is jelen van. Ez alapján a kutatás alapján nem lehet egyértelműen kijelenteni és megfogalmazni, hogy pontosan melyek voltak azok a hatások, amelyek befolyásolták egy csoporton belül a gyermekek közötti kapcsolatok alakulását, a csoportosulásokat, hiszen nagyon sokféle hatás van, amivel ilyen esetben számolni kell.

Személy szerint a konklúzió, amit szeretnék magamban még alaposabban elmélyíteni és megőrizni, a csoportok dinamikáját illetően, azok a következők lettek: az óvónői játékoság kihagyhatatlan eleme a mindennapoknak. A gyerekek érdeklődéséről való tájékozódás, a folyamatos megfigyelés az óvónői munka elengedhetetlen része. A rendszeresség, a következetesség, a példamutatás fogja majd segíteni elsősorban a szokások és szabályok belsővé tételét. A szokásokat pedig érdemes különböző rituálékkal azonosítani. Az együttműködést serkentő játékokat és a tevékenységnél alkalmazható kooperációs munkaformát érdemes tudatosan beépíteni a hétköznapiakba és hangsúlyt kell fektetni a társkapcsolatok kultúrájának fejlesztésre is. A pozitív tulajdonságokat erősíteni kell, a negatív tulajdonságokat inkább nem, mert kedvezőtlenül befolyásolhatja a csoporton belüli szerepek alakulásának folyamatát. Egy közösségben a konfliktusok megjelennek a legfontosabb, hogy megoldási alternatívákat közvetítsék ehhez a gyerekeknek, amit elsősorban példamutatással tehetek meg a legkönnyebben. Amelynek feltétele az óvodában, a játékon keresztül tud a legegyszerűbben realizálódni. Ezek pedig megadják a legfontosabbat egy közösség életéhez, a fejlődéshez: a közös élményeket.

Nem tudom, hogy ezek csak álmok maradnak-e, a munkám során én ezeket próbálom majd alkalmazni, aztán egy következő kutatás alkalmával, mert remélem lesz következő, többféle óvodát is meg fogok ehhez vizsgálni.